

Advies aan Provinciale Staten

Tbv Statenvergadering d.d. 29-05-2017
Commissie Ruimte Wonen & Water
Datum commissievergadering 15-05-2017

Onderwerp: Voordracht conceptbegroting 2018, jaarstukken
2016 en ontwerp-uitvoeringskader 2017-2026 van de GR Waddenfonds

Uw contactpersoon

M.D. Veldhoen-de Groot
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 5342
veldhoenm@noord-holland.nl

18 mei 2017

1|4

De commissie adviseert de voordracht conceptbegroting 2018, jaarstukken 2016 en ontwerp-uitvoeringskader 2017-2026 van de GR Waddenfonds als hamerstuk te agenderen voor de PS vergadering van 29 mei 2017.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie RWW: zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie RWW van 15 mei 2017:

4a. Voordracht conceptbegroting 2018, jaarstukken 2016 en ontwerp-uitvoeringskader 2017-2026 van de GR Waddenfonds

De **voorzitter** licht toe dat het gaat om de jaarstukken van 2016, die ter kennisgeving aan de commissie zijn doorgestuurd, maar ook om de besluitvorming over het voorstel van GS om geen zienswijzen in te dienen. De commissie wordt gevraagd om advies uit te brengen over de conceptbegroting en het uitvoeringskader aan PS van 29 mei 2017.

De heer **Bakker** (D66) is lid van het algemeen bestuur van het Waddenfonds en geeft een toelichting. Wat voor ligt is het uitvoeringskader. Het AB heeft gemerkt dat er enige verwarring was over het verschil tussen het investeringskader en het uitvoeringskader. In de bijlage wordt het verschil op pagina 7 in een figuur toegelicht. In het najaar is het investeringskader behandeld. Dit is een programma van de drie provincies gezamenlijk waarin staat waarin de provincies willen investeren. Het uitvoeringskader gaat echt over de besteding van de Waddenfondsmiddelen. Er is op gelet dat dit uitvoeringskader in lijn is met het investeringskader. Het AB is er dan ook mee akkoord.

Mevrouw **Strens** (D66) is blij dat de conceptbegroting financiële ruimte biedt om de langjarige majeure opgaven aan te pakken, conform de eerder vastgestelde regeling. Zij is ook blij dat het budget voor lokale innovaties door wordt gezet en terug te vinden is in de conceptbegroting, en dat innovatie in alle programma's een belangrijke rol speelt. Een aandachtspunt is transparantie. In het uitvoeringskader staat dat nog niet alle regelingen en thematische openstellingen bekend zijn. Dit betekent dat het voor alle initiatiefnemers niet even helder is voor welk onderdeel zij subsidie kunnen aanvragen en wat voor project ze moeten indienen. Het is belangrijk dat er in de verantwoording helderheid wordt geboden over de vraag welke initiatiefnemer recht heeft op welke middelen.

De heer **Voskuil** (PvdA) sluit zich aan bij de vorige spreker. Hij richt zich vooral op het uitvoeringskader en heeft daarover drie punten. Hij roept motie 46a in herinnering, die oproept om mijnbouwwerkzaamheden tegen te gaan, die bodemdaling met zich meebrengen. Met de zeespiegelstijging is dit op dit moment een van de grootste bedreigingen.

De heer Voskuil was verrast in het uitvoeringskader te lezen dat gewerkt wordt met een gemiddelde zeespiegelstijging, terwijl in recente publicaties wordt geschreven dat men moet uitgaan van een sterke en

snelle zeepiegelstijging die het gebied waarschijnlijk niet zelf kan opvangen. Hij vraagt de gedeputeerde of werken met het gemiddelde niet achterhaald is.

Tot slot stelt de heer Voskuil de vraag hoe met betrekking tot cofinanciering geborgd wordt dat projecten die PS belangrijk vinden niet vastlopen als bijvoorbeeld private partijen niet langer willen deelnemen.

De heer **Ludriks** (PVV) vraagt hoe de heer Voskuil de zeepiegelstijging wil gaan stoppen.

De heer **Voskuil** (PvdA) denkt dat extra windmolens kunnen helpen, net als een paar extra zonneparken, waarvan de PVV geen voorstander is. In algemene zin is de meest structurele oplossing het aanpakken van de klimaatverandering. Men kan proberen de zeepiegelstijging af te remmen, maar het gaat erom hoe het gebied ermee omgaat. De Wadden konden vroeger goed zeepiegelstijgingen en -dalingen opvangen doordat ze naar het land toe bewogen en het areaal vergrootten of doordat er meer sediment was. Nu doet zich het probleem voor dat er aan de ene kant een harde dijk ligt waardoor de eilanden niet meer naar het land kunnen groeien en aan de andere kant de sedimentatie bijna maximaal is. Het is een hele uitdaging die wel aangepakt moet worden.

Mevrouw **De Groot** (SP) sluit aan bij de inbreng van D66 en de PvdA. Zij benadrukt dat er nog een keer gesproken moet worden over de winning van delfstoffen.

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) dankt voor de toegezonden stukken. 50PLUS staat achter de projecten.

Mevrouw **Haagsma** (CDA) sluit zich aan bij de opmerkingen van D66. Zij tekent aan dat de CDA-fractie nog wil overleggen met de CDA-fracties in Friesland en Groningen en zal daarop nog terugkomen.

De heer **Leever** (ONH) zegt dat de GR Waddenfonds een gedecentraliseerde rijkstaak is die wordt gefinancierd door het Rijk. Voor 2018 is er een budget beschikbaar van 28,8 mln. Eind 2016 is door de drie Waddenprovincies het investeringskader 2016-2026 vastgesteld. De begroting valt binnen dat kader en daarom wordt afgezien van het indienen van een zienswijze. ONH kan dit billijken.

De heer Leever heeft wel vragen over de begroting voor 2018 die vrij financieel-technisch van opzet is en gecombineerd wordt met bestuurlijke onderdelen. Hij merkt op dat de zaken wel erg breed en theoretisch worden weergegeven, ook in het investeringskader 2016-2026. De burger wil graag weten wat het fonds doet, maar moet daarnaar zoeken. Op pagina 18 van de begroting staat uiteindelijk een lijst met namen met concrete activiteiten.

De heer Leever vervolgt met bezwaar en beroep. In 2016 zijn zeven bezwaarschriften ingediend die betrekking hebben op de subsidieverstrekking van het Waddenfonds voor specifieke aanvragen. Een is door het DB ontvankelijk verklaard. Er lopen nog twee zaken in hoger beroep. Ook zijn er acht WOB-verzoeken ingediend en naar tevredenheid afgehandeld. Hij vraagt of PS inzage kunnen krijgen en de reden waarom ze naar tevredenheid zijn afgehandeld.

De heer Leever doet de suggestie om de begroting voor de doorsneelezer toegankelijk te maken en meer aandacht te besteden aan de concrete projecten. ONH gaat akkoord met de voorliggende stukken.

De heer **Klein** (CU-SGP) gaat akkoord met het voorstel om geen zienswijze in te dienen en kan zich vinden in de voorliggende uitvoeringsagenda. Hij heeft het idee dat de balans tussen economie en ecologie realistisch is en is tevreden met het feit dat de 5% die gesteld is als maximum-budget voor de organisatie gehaald wordt in tegenstelling tot de 12% van vorig jaar.

De uitvoeringsagenda wordt vastgesteld, maar de echte test is de uitvoering zelf. Dan zal men kunnen zien of de balans tussen ecologie en economie ambitieus genoeg uitpakt voor het milieu. Hij komt er graag op terug al de projecten zijn opgeleverd.

De heer **Ludriks** (PVV) gaat niet akkoord met de stukken omdat hij vindt dat de bestedingen naar veel dubieuze en rare projectjes gaan. Hij heeft deze tijdens de vorige bespreking al genoemd en verwijst naar de website. Om wat te doen aan de zeepiegelstijging moet men de dijken verhogen en vooral geen windmolens plaatsen.

De heer **Voskuil** (PvdA) is benieuwd wat de PVV denkt dat de verhoging van de dijken voor effect heeft op de zeepiegelstijging, aangezien die dan gewoon doorstijgt.

De heer **Ludriks** (PVV) antwoordt dat de zeepiegelstijging tegengehouden moet worden door hogere dijken en niet door windmolens.

De heer **Loggen** (ged.) zegt dat door geen voorbeelden te geven de heer Ludriks een waas van gerommel creëert. De gedeputeerde werpt dat verre van zich en hoort graag concrete voorbeelden.

De heer **Ludriks** (PVV) wil dit best voor de tweede keer doen. Het gaat om projecten als "Dineren op de dijk" dat bijna 200.000 euro kost, "Een eindeloze horizon" waarbij men kijkt naar de kromming van de aarde van 987.000 euro en "Waddenbelevingscentrum" van bijna twee ton. Er staan meer voorbeelden op de website van het Waddenfonds.

Mevrouw **Rommel** (VVD) is akkoord met het stuk. Zij vraagt hoe de gedeputeerde de Staten gaat informeren over de komende projecten en het verdere verloop.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) is ook akkoord met de voordracht. Zij sluit zich aan bij de zorgen van de PvdA. Het gaat om een prachtig gebied dat zo goed mogelijk moet worden beschermd, ook tegen de klimaatverandering.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) maakt zich grote zorgen over de recente ontwikkelingen in het Waddengebied: de daling van de bodem als gevolg van de gas- en zoutwinning en andere mijnbouwactiviteiten en de effecten van klimaatverandering. Als men zo doorgaat is aan het einde van deze eeuw de Waddenzee verdwenen. Zij vraagt in hoeverre deze actualiteit is meegenomen in het uitvoeringskader. In het kader van de motie heeft de gedeputeerde in het Regiecollege aandacht voor de mijnbouwactiviteiten gevraagd. Mevrouw Vermaas vraagt zich af of daar gevolg aan is gegeven of wanneer men dat verwacht te doen. Bovendien vraagt zij of de gedeputeerde in het volgende Waddenregiecollege een oproep kan doen aan het Rijk om uitvoering te geven aan het Klimaatakkoord van Parijs. In het verleden is gesproken over het Viswadproject om garnalenvissers uit te kopen om de duurzaamheid van de visserij in de Waddenzee te vergroten. Mevrouw Vermaas vraagt wat de stand van zaken is.

De heer **Loggen** (ged.) vindt het fijn dat PS ook constateren dat er geen zienswijze nodig is omdat het gaat om het uitvoeringskader waarover al in een eerdere fase gesproken is. Waar er nog geen transparantie is, zal men die zeker proberen te verbeteren. Daarnaast zal de gedeputeerde na de zomer met concretere opmerkingen komen over de stand van zaken, de projecten en hoe die eruit zullen zien. PS zullen na de vaststelling van de voordracht zeker geïnformeerd worden, omdat de zaken naar verwachting in een versnelling gaan komen en het goed is dat PS goed aangehaakt is. De motie over de mijnbouwactiviteiten is door de gedeputeerde uitgedragen in het RCW. PS mogen aannemen dat de gedeputeerde ook op andere plekken het standpunt van PS uitdraagt. De voorzitter reageerde buitengewoon positief op het standpunt en zal dat in de verdere gesprekken een plek geven. De gedeputeerde zal zijn houding voortzetten omdat het de wens is van de meerderheid van de Staten, maar kan niet het gehele proces in dezen gaan volgen. Zowel EZ als I&M als RWS zitten aan tafel en kunnen wat gedeeld wordt verderbrengen in Den Haag. De vraag van de PvdA naar de wetenschap over het gebied en de zeespiegelstijging zal de gedeputeerde voorleggen aan de Waddenacademie. Hij komt hierop terug. De projecten vanuit het investeringskader gaan nu lopen. Het Waddenfonds heeft te maken met de reguliere openstellingen en zal de aanvragen zo goed mogelijk begeleiden om in een vroeg stadium aan te geven of een aanvraag kansrijk is of niet. Er zullen altijd projecten zijn die in de uitvoeringsfase vastlopen, waarvoor natuurlijk naast het Waddenfonds ook de initiatiefnemers verantwoordelijk zijn. Het bestuur is daar scherp op.

De heer **Voskuil** (PvdA) is erg blij met de opmerking van de gedeputeerde over het uitdragen van de motie. De vraag ging echter over projecten die een meerwaarde hebben op het gebied van het verwerven van kennis e.d. en het probleem dat ontstaat als die vastlopen. Het is zonde als de kennis die hard nodig is niet verder verdiept wordt omdat een partij afhaakt.

De heer **Loggen** (ged.) kent daarvan geen voorbeelden. Hij denkt dat dit goed te voorkomen is omdat de wetenschappelijke kant goed ingebed en geborgd is in de Waddenacademie. Als er voorbeelden zijn, hoort de gedeputeerde dat graag. Hij laat ook de projecten die de PVV noemde, nog even nagaan. De gedeputeerde neemt de terechte opmerkingen van de heer Leevers meen naar zijn collega's in het dagelijks bestuur om te bekijken of er op een eensluidende manier op geantwoord kan worden. Hij komt hierop terug. De gedeputeerde denkt dat het Klimaatakkoord redelijk bekend is. Het lijkt hem niet nodig om daar nog separaat een opmerking over te maken. Men moet zich bewust zijn van het feit dat het Klimaatakkoord er is en dat de rechter een uitspraak heeft gedaan over duurzaamheid waarin men zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Middels het investeringskader wordt voor 50% in economie en 50% in ecologie geïnvesteerd.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) merkt op dat het er niet zozeer om gaat om het Klimaatakkoord onder de aandacht te brengen, maar dat het niet in de lijn der verwachting ligt dat het doel van 1,5 tot maximaal 2 graden stijging van de temperatuur gehaald gaat worden. Er wordt nog te weinig gedaan. Het lijkt haar wenselijk dat de gedeputeerde als lid van het bestuur van het Waddenfonds onder de aandacht brengt dat het voor het behoud van de Waddenzee noodzakelijk is om dit op urgente wijze tot uitdrukking te brengen.

De heer **Loggen** (ged.) stelt voor dat hij dit op die manier zal verwoorden als het onderwerp ter sprake komt. Het verhogen van de dijken in combinatie met bodemdaling is buitengewoon lastig omdat de dijken uiteindelijk bezwijken onder hun eigen gewicht. Men weet inmiddels dat dijken niet oneindig verhoogd kunnen worden en dat men moet investeren in innovatieve oplossingen en in maatregelen die de oorzaak van de zeespiegelstijging wegnemen. Niemand kan zeggen met welke snelheid de klimaatveranderingen zullen gaan. De precieze effecten kunnen wel bij benadering worden weergegeven. Men weet echter zeker dat het klimaat verandert. Als voorbeeld noemt de gedeputeerde dat de regenbuien die volgens de berekeningen in 2050 zouden vallen, nu al vallen. De gedeputeerde realiseert zich goed dat er wat gedaan moet worden. Gelukkig loopt Nederland voorop in technieken die dat mogelijk moeten maken. Op de vragen van mevrouw Vermaas over het Viswad zal de gedeputeerde schriftelijk antwoorden.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij stelt voor om het stuk als hamerstuk door te geleiden naar PS van 29 mei. De commissie gaat daarmee akkoord.